

KOMISJONI OTSUS,

20. detsember 2010,

millega pikendatakse üleminekuperioodi seoses põllumajandusmaa omandamisega Ungaris

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/792/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia ühinemislepingut,

võttes arvesse Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia ühinemisakti, eriti selle X lisa 3. peatüki punkti 2,

võttes arvesse Ungari taotlust

ning arvestades järgmist:

- (1) 2003. aasta ühinemisaktiga on ette nähtud, et Ungari võib selles sätestatud tingimustel jätta seitsme aasta jooksul pärast ühinemist, st kuni 30. aprillini 2011, jõusse sätted, mille kohaselt ei lubata omandada põllumajandusmaad füüsilistel isikutel, kes ei ole Ungari residentid ega kodanikud, ja juriidilistel isikutel. See on ajutine erand kapitali vaba liikumise nõudest, mis on tagatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 63–66. Kõnealust üleminekuperioodi võib pikendada üksnes kolme aasta võrra.
- (2) Ungari esitas 10. septembril 2010 taotluse pikendada põllumajandusmaa omandamisega seoses üleminekuperioodi kolme aasta võrra.
- (3) Üleminekuperioodi peamine eesmärk oli kindlustada ühtsele turule ja ühisele põllumajanduspoliitikale ülemineku raames põllumajanduslikuks tegevuseks vajalikud sotsiaal-majanduslikud tingimused. Eelkõige oli üleminekuperioodi eesmärk lahendada probleemid, mis on

seotud põllumajandusmaa omandamise liberaliseerimise võimaliku mõjuga põllumajandussektorile, kuna maa hind ja sisetulek erinevad palju Austria, Belgia, Taani, Soome, Prantsusmaa, Saksamaa, Kreeka, Iirimaa, Itaalia, Luksemburgi, Madalmaade, Portugali, Hispaania, Rootsi ja Ühendkuningriigi (edaspidi EL 15) vastavatest näitajatest. Üleminekuperiood pidi ka lihtsustama erastamise läbiviimist ja põllumajandusmaa tagastamist põllumajandustootjatele. Ka komisjon rõhutas oma 16. juuli 2008. aasta aruandes (2003. aasta ühinemislepingus sätestatud põllumajandusliku kinnisvara omandamisega seotud üleminekumeetmete läbivaatamise kohta) ⁽¹⁾ (edaspidi „vahearuanne“), kui oluline on viia see poliitika ellu üleminekuperioodi lõpuks.

- (4) Hoolimata sellest, et maa hind pärast Ungari ühinemist ELiga on ühtlustumas hindadega EL 15 liikmesriikides, erineb Ungari esitatud teabe kohaselt maa keskmise hind 3–20 korda. Kuigi maa hinna täielikku ühtlustumist ei prognoositud ega seatud üleminekuperioodi lõpetamise tingimuseks, on hindade erinevus Ungari ja EL 15 vahel selline, et see võib jätkuvalt takistada hindade sujuvat ühtlustumist. Samuti on põllumajandustootajate ja põllumajandustootjate sisetulekute erinevus Ungari ja EL 15 vahel küll vähenenud, kuid see püsib jätkuvalt. Peale selle sai Eurostati andmete kohaselt Ungari põllumajandussektor hiljutises ülemaailmses finants- ja majanduskriisis suhteliselt tugevalt kannatada, nii et Ungaris vähenes põllumajandussektoris 2009. aastal reaalne sisetulek töötaja kohta ELis kõige rohkem (ligikaudu 30 % võrreldes liidu keskmisega, milleks oli 12 %). Lisaks väiksematele sisetulekule olid Ungaris võrreldes EL 15ga kehvemad laenuitingimused, seda nii intressimäärade kui ka põllumajandustootjatele antavate laenude mahu poolest. Kuigi prognoositi, et EL 15 ühed finantseerimis- ja suurendavad pärast Ungari ühinemist ELiga oma kohalolekut Ungaris, jäi see finants- ja majanduskriisi tõttu ära.
- (5) Kuigi tagastamisprotsess üleminekuperioodil edenes, tekkisid peamiselt alates 2008. aastast probleemid, mistõttu ei ole see lõpule viidud. Sarnast suundumust võib täheldada põllumajandusmaa erastamise puhul. Vähenes kindlus omandiõiguse osas ja samuti põllumajandustootjatele suunatud krediidi- ja kindlustusvahendite ebapiisav tase nõrgestab jaoks Ungari põllumajandusmaa turgu ning takistavad selle nõuetekohast toimimist.

⁽¹⁾ KOM(2008) 461 (lõplik), 16. juuli 2008.

- (6) Selle taustal võib sarnaselt Ungari ametiasutustele eeldada, et piirangute kaotamine 1. mail 2011 avaldaks Ungaris maa hindadele survet. Veelgi enam, võttes arvesse turuosaliste suurt hulka, põllumajandusmaa turu omandistruktuuri suurt killustatust, mis pärast ühinemist ei ole muutunud, ning maa rentimise laia levikut, oleks mõju tõenäoliselt tunda kogu sektoris. Seepärast püsib tõsiste häirete oht Ungari põllumajandusmaa turul pärast üleminekuperioodi lõppu.
- (7) Seepärast tuleks pikendada ühinemisakti X lisa 3. peatüki punktis 2 osutatud üleminekuperioodi kolme aasta võrra.
- (8) Nagu märgiti juba vahearuandes, on selleks, et turg täielikult ette valmistada liberaliseerimiseks, isegi rasketes majandusoludes jätkuvalt ülioluline toetada selliste tegurite parandamist nagu põllumeestele suunatud krediidi- ja kindlustusvahendid ning üleminekuperioodil põllumajandusmaa tagastamine ja erastamine.
- (9) Väliskapitali suurem sissevool põllumajandusmaa turule võib samuti elavdada Ungari vastavat turgu. Nagu rõhutatud vahearuandes, oleks põllumajandussektoris tehtavatel välisinvesteeringutel pikaajaline mõju kapitali ja oskusteabe kättesaadavusele, mis on oluline maaturu

toimimise ja põllumajandusliku tootlikkuse seisukohast. Välisomandit käsitlevate piirangute progresseeruv vähendamine üleminekuperioodil aitaks turul valmistuda täielikuks liberaliseerimiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ungaris põllumajandusmaa omandamisega seotud üleminekuperioodi, millele on osutatud 2003. aasta ühinemisakti X lisa 3. peatüki punktis 2, tuleks pikendada kuni 30. aprillini 2014.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 20. detsember 2010

Komisjoni nimel
president

José Manuel BARROSO